

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasiló avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša v Idriji.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljave je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak petek popoldne. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Vse leto velja . . . 10— K
pol leta 5— „
četrt leta 2-50 „
posamezne številke po 20 h.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 20 h za petit-vrsto. Priloge poleg poštne 15 K.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 14 h
„ „ „ dvakrat . . . 12 „
„ „ „ trikrat . . . 10 „
za nadaljna uvrščenja od petit-vrste po 8 h.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna (telefon št. 118).

Naročnino, reklamacije, to je vse administrativne stvari je pošiljati samo na naslov:

Upravišstvo Učiteljskega Tovariša v Ljubljani.

Poštna hranilnica št. 53.160.

Reklamacije so proste poštne.

Vabilo

k seji upravnega odbora „Zaveze avstr. jugoslov. učiteljskih društev“

ki se vrši

dne 28. decembra 1910 ob 2. uri popoldne v Ljubljani

Franciškanska ulica št. 8, v načelstveni pisarni Učiteljske tiskarne.

Dnevni red.

1. Predsednik otvori sejo.
2. Razprava o položaju narodno-naprednega učiteljstva.
3. Predlogi in nasveti.

Ker se v zadnjem času pojavljajo med narodno-naprednim učiteljstvom separatistična stremjenja, ki prete razmetati, kar smo s težavo spravili skupaj, videlo se je vodstvu „Zaveze“ umestno, da skliče izredno sejo upravnega odbora „Zaveze“, kjer naj se razbistrijo pojmi.

Vodstvo Zaveze avstr. jugoslov. učit. društev.

Tajnik: Vilibald Rus. Predsednik: L. Jelenc.

Zadnje orožje — bojkot!

— V svoji slepi strasti, v svojem besnem sovraštvu do naprednega učiteljstva so naši klerikaleci in njih žalostni priveski Slomškarji segli po zadnjem orožju, ki ga hranijo v svojih natezalnicah: začeli so oznanjati proti našim listom in našim podjetjem — bojkot!

To je povedal v sobotni številki „Slovenca“ (štev. 281. z dne 10. decembra 1910) nekdo z vsem smrdelskim prostaštvom tako jasno, da bi bile v vsakem drugem primeru njegove ščuvajoče besede konfiskovane v tem slučaju pa uživa menda tudi klerikalno, pozivanje na bojkot — višje varstvo, če ne celo odobravanje!

„Z novim letom proč z vsemi časopisi, ki izhajajo v nasprotnih rokah... Leto za letom kupujemo drage šolske tiskovine“) in

*) Kdo jih je pa ukradel?

sprejemamo koledarček, ki dela reklamo liberalni učiteljski organizaciji... Imejte pod kontrolo šolsko naročevanje knjig in časopisov! Pri prvi seji sklenite, da poslej krajni šolski svet ne da niti vinarja za list, ki ga bo naročil liberalni učitelj brez vaše vednosti. Ne zabite tega, stvar je velevažna!... Može, strankarska disciplina zahteva brezobzirnosti napram vsakemu liberalnemu učitelju. Takoj na delo!...

Tako se neženirano glasi ostudna bojkotna pesem. Preverjeni smo, da ostane ta pesem — glas vpijočega v puščavi, zakaj vsak, kdor ima količkaj časti in poštenja v sebi, se mora studom obrniti od take požrešne samogolnosti! Ne maramo navajati, kaj je že vse odjela Katiška tiskarna Učiteljski tiskarni, hotel naš mladi zarod popolnoma uničiti! Poudarjamo samo, da političkega sovraštva, ki bi se kazal v takih oblikah in v takih dejanjih, ne poznamo nikjer na svetu! In „Slovenec“ člankar celo pravi, da je to geslo zavednega Slomškarja! Tistega že, ki pride po kaznjivi zvižčnosti do šolskih tiskovin, tudi tistega, ki skrije podobo cesarice Elizabete v temo v kot, nad pisalno mizo v uradu pa obesi podobo Matere božje, tudi tistega, ki direktno nagovarja župana naj vzame učitelju tajništvo — ampak vsem vendarle ne more veljati geslo materialnega uničenja za geslo stanovske zavednosti! Ako pa so vsi zavedni v tem znamenju, potem so tudi drug drugega vredni!

Toda poleg tega je ton „Slovenčevega“ revolverskega članka tudi tako skrajno sirov, da bo delal Slomškarji, ako je napisan v njenem imenu, neizbrisno sramoto, gotovo pa člankarju samemu!

„Štajerski Zavezarji so sprevideli“, govori „Slovenec“ člankar dalje, „da Jelenc slabo vodi dično Zavezarijo in da se bliža čas, ko bo vse razpadlo. In zapuščajo ga, pa ga bodo še bolj, ker niso tako zaslepljeni kot nekaki Kranjski čudaki, ki s svojim delovanjem krepko vlečejo iz blata liberalni voziček.“

In če ga še ti zapuste? Nam se vidi, da ne bo dolgo, ko bo Lukec korakal po razvalinah svoje slavne gospodarske podrtije...

Tako se napačno to ulje — vse pod zaščito gesla zavednega Slomškarja!... Škandal, trikrat škandal!

Radi bi videli naše gospodarske podrtije, to jim verjamemo. Vse naj bi zdrčalo po njihovem grlu, potem bi bili zadovoljni. Ves svet naj pogine od gladi, samo da oni žive — tudi to je geslo zavednega Slomškarja! Toda naša organizacija je že tako trdna, da je ne podero vsi mogočnjaki in uskoki v Slomškovi Zvezi, to nam lahko verjamejo, več se nam pa ne zdi vredno njim nasproti govoriti.

Ampak v njihovih vrstah je vse razruvano in vse brez glave. In da prikrijejo svojo nagoto, kriče na nas. Tako se godi vsako leto meseca decembra, ko zadane vse njihove piščali, ki kličejo raztepane ovčice skupaj in vabijo v svoje vrste novih „bojovníkov“, da pridobe svojim listom naročnikov in svojim zalagam šolskih tiskovin novih kupecev. Srečno pot vsem, ki niso naši!

Napovedali so nam bojkot! Dobro! Pokazali so se v vsi svoji podlosti, ki je vidno znamenje njihove morale. Mi pa se bomo združili toliko trdnje in delovali vsi do zadnjega, da se okrepimo naznotraj in nazunaj. Naše orožje je poštenost, značajnost in delo. S tem orožjem premagamo tudi njihov bojkot!

Slovanski učiteljski kongres.

Slovanski učiteljski kongres, ki bi se moral letos meseca avgusta vršiti v Krakovem, je bil na željo in zahtevo Poljakov odpovedan. Iz odbora Zveze slovanskega učiteljstva v Avstriji pa sedaj javljajo, da se vrši imenovani kongres 1. 1911., in sicer v dneh 21. do 23. julija. Vzpored kongresu ostane isti kakor je bil določen za letošnje leto.

Češka Šolska Matica.

Češka Šolska Matica praznuje tridesetletnico svojega obstanka. V tem času je izvršila ogromno kulturno delo. Ustanovila je 100

ljudskih, 10 srednjih šol in 70 otroških vrtcev. Njene šole, na katerih je nastavljenih 450 učnih oseb, obiskuje nad 12.000 otrok. Nabrano je bilo vsega skupaj 14 milijonov kron. Pač ogromna vsota, ki jo je češki narod daroval — sebi! Kdaj nabereimo mi Slovenci toliko?

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

„Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta“ in „Deželno slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ imata svoj redni letni občni zbor v sredo dne 28. decembra t. l. ob pol 10. in 10. uri dopoldne v „Narodnem domu“, pritrjuje desno, z običajnim dnevnim redom.

K obilni udeležbi vabita

od bora.

Udom „Društva v pomoč učiteljem, njihovim vdovam in sirotam na Kranjskem.“ Občni zbor je bil dne 29. marca 1910 sklenil, da se letnina za l. 1910. in za toliko časa, dokler bode treba, zviša za oženjene člane na 20 K in za samce na 12 K.

Ker se izdatki v letu 1910. niso zmanjšali, ampak zaradi novih smrtnih slučajev še prav izdatno povečali; zato bo treba zaradi omenjenega sklepa občnega zbora, oženjenim društvnikom plačati 20 K — dvajset kron — letnine za leto 1911.

§ 10. društvenih pravil določa: „Letnina se vplačuje za tekoče leto do konca meseca januarja. Potem se zakasnjenci na vplačevanje opomni. Ako kdo do konca meseca aprila ne plača, ravna se z njim, kakor bi bil izstopil.“

Da bode vsak društvnik to dolžnost lažje izpolnil, bode prejel po pošti do konca decembra položnico, katero naj blagovoli izpolniti in z njo denar na pošti oddati. Za položnico naj vsakdo blagovoli pridejati 10 h. S tem bode sebi in društvu blagajni prihranil nekaj vinarjev, ker ga pošiljanje po pošti nakaznici več stane in društvo mora plačati pošti od vsake nakaznice 6 h dostavnine. Ako bode dobila blagajna že v januarju vso letnino, se jej bo potem ta denar obrestoval do prihodnjega kvartala, kar bode že nekaj zneslo, posameznik pa nima od istih kron nikake koristi.

Kdor še ni plačal cele vstopnine (katero mora plačati v dveh letih, ker prej ni pravi ud), bode prejel še eno položnico, da

LISTEK.

„Otroški oder.“

Igrice za mladino otroških vrtcev in ljudske šole. Sestavila Marica Gregoričeva. V Ljubljani, 1910. Izdala, založila in natisnila „Učit. tiskarna“. Cena 1-20 K.

V novjšem času opazimo, da si je otrok priboril tudi oder. In kdorkoli je kakor neopažen poslušalec zasledoval razne igre, ki si jih otroci prirejajo med sabo, ter je začuden spoznal, na kak lahkoten način reši vsak posameznik prevzeto vlogo, in to „ex abrupto“, ta gotovo ne zanika otroku pravice do nastopa na „deskah“, ki pomenijo svet. Otroške igrice smo doživeli in jih bomo doživljali dan za dnevom v vedno večji meri. To ni nič novega. Razne šol. veselice in božičnice dajejo tudi dovolj povoda za prireditve otroških igrice. Koliko je veselje mamice, kolik ponos očeta, če sta malček in malka častno rešila svojo vlogo!

Da, v naših obmejnih krajih imajo uprizoritve takih igrice med ljudstvom še globlji, trajnejši vpliv, kot sem se sam že često prepričal. Častno nalogo si je tedaj nadel oni, ki hoče delovati na polju slovenske otroške dramatike. Častno, ali tudi težavno, ker se pri takih igricah ne upošteva samo umetniškega momenta, temveč tudi vzgojni. Zahteva se, da ima igrice etično jedro, a tudi da se tega ne razodeva pri vsakem koraku z raznimi moralizirajočimi ocirkami. Zahteva se nadalje, da se otrok giblje tudi na odru v okolišju, ki je njemu umljiv, da se tedaj ne „pači“. Glavni moment pri takih igricah je tudi lahak slog, lep in uglajen jezik, z eno besedo tako besedilo, ki se otroka kar tako mimogrede prime in ki potem ne zveni z otroških usten kakor nekaka karikatura i. t. d. Za snov pravi umetnik res ne bo vzadregi. Neusahljivi vir mu bodo že uvodoma omenjene otroške igre. Tu

bo opazoval, prisluškoval, zajemal. Okus preprostega občinstva naj ga ne moti. Preprost človek pač sodi, da mora otrok na odru vse drugače, vse „pametnejše“ govoriti nego v navadnem življenju. Vrhutega moti naše spisovatelje otr. igrice mogoče še pedagoško načelo, da mora prav in prav vse, kar se nauči otrok na izust, imeti neko trajno vrednost, etično namreč. Tega načela pa ne gre tako dobesedno izvrševati pri kompoziciji dram. dela, določene nega otroškemu odru.

Ne dvomim, da g. Gregoričeva ne bi poznala teoretično vseh teh in drugih umetniških in pedagoških pravil, ali v praksi se prikazuje drugače.

V svojih igricah je delala, žalibog, koncesije na vse dobre in slabe strani, osobito pa okusu poslušajoče publike. Zato mi v istini ni mogoče izreči eno-

tne sodbe o njenem skupnem delu, temveč se hočem pri posameznih igricah, ki jih šteje zbirka dvanajst na število, posebno pomuditi.

Vprvo naj pohvalim njen dobro pogojeni slog in vseskozi lep jezik. Verjamem, da se bodo otroci vobče borili le z malimi težkočami pri memoriranju besedila. Odobravati pa ne morem razne nagovore kakor mili oče, dobri oče, blagi oče, i. t. d. To zveni nenaravno, tako ne govore naši otroci. V tehničnem oziru tudi ni kaj posebnega očitati sestavljaljici. Pozna se vobče, da so pisane igre za oder in popravljene ob odru. Skromne razmere naših odrov tudi upošteva, celo preveč, kar je sicer v korist režiji, ali škodi delu. Posebnih igralskih spretnosti se od nastopujočih otrok tudi ne zahteva. Uprizoriti bi se dalo, mislim, skoro vse igrice; drugo pa je, če so vse tudi res vredne truda, ki jih vsekakor prizadeva uprizoritev vsakemu otroku. In o tem nastopne podrobnosti:

isto lahko pošlje, kadar mu bode treba ali mogoče.

Dolžniki naj se spomnijo tudi na z a o - stale obresti.

Društveniki, storite svojo dolžnost; kajti pri denarju mora biti popoln red!

Štajersko.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj je zborovalo dne 20. novembra v Rajhenburgu. Udeležba je bila dovoljna, čeravno bi bila lahko mnogo boljše, ker že več mesecev ni bilo društvenega zborovanja. Društvo je izgubilo v počitnicah tri člane (tov. Daneu, Jankovič, Novak), nanovo pa je pristopil društvu tov. Sušnik iz Rajhenburga.

V zadevi znanih „Lehrerbundovih“ okrožnic je društvo mnenja, da se prepusti vsa akcija naši Zvezi, ki zastopa vse slovensko organizirano učiteljsko na Štajerskem. V takih vprašanjih je enotno in složno postopanje vsega učiteljskega društva nujno potrebno. Društvo obsoja najodločnejše napad nemških nacionalcev na slovenski narod ter soglašuje v polnem obsegu s tozadevno izjavo Zveze. Tov. Mešiček tudi poroča o zadnji „Lehrerbundovi“ seji, kjer se je od slovenskih odbornikov nepričakovano zahtevalo, da se izjavijo o nameravani delitvi deželne šolskega sveta. Predsednik pripominja, da je tudi napram tej točki zavzela svoje stališče naša Zveza v odborovi seji z dne 16. oktobra z znano resolucijo, ki so jo priobčili mnogi slovenski in nemški listi.

Tov. Mešiček tudi naznanja, da je zaradi znanih dogodkov v „Lehrerbundu“ izstopil iz njegovega odbora.

Predsednik poroča dalje o novi knjigi „Merstvo v vsakdanjem življenju“ (spisal strok. učit. K. Humek v Krškem. Cena 1 K 40 h). Knjiga bo dobrodošla tudi na Štajerskem v višjih razredih ljudskih šol in kot primerno darilo iz šole izstopivšim dečkom. Vsaka šola pa naj si jo naroči vsaj za šolsko knjižnico.

Tov. Mešiček opozarja zborovalce na svoje „Beleške“, ki so že dotiskane. V rokah imamo prvi izvod te brošure in rečemo le toliko, da je bo vsak učitelj vesel, ki se bavi v šoli s prirodoslovnim poukom.

Kot glavna točka dnevnega reda je bilo izborna predavanje našega marljivega tovariša Peska o snujoci se učiteljski zadrugi, o važnosti življenjskega zavarovanja in poročilo o šolski hranilnici, ki jo je uvedel poročevalec na svoji šoli. Poročilo je bilo sprejeto z burnim odobravanjem.

Sklenilo se je tudi, da se vrši prihodnji občni zbor dne 6. januarja 1911 na Vidmu.

Po zborovanju smo se zbrali v znani Kosarjevi gostilnici, kjer so nam za primerno ceno prav dobro postregli, kar moram pohvalno omenjati.

Učit. društvo za ptujski okraj je v šestih zborovalo 1. decembra v Ptuj. Udeležilo se je zborovanja 27 udov ali nekako 40 odstotkov. Če primerjamo te dve številki z onimi drugih učit. društev, smo nekako med zadnjimi, ker šteje naš okraj čez 100 učnih oseb in ker ima naše društvo — vsaj na papirju — 72 udov. Izgovor, da imamo v okraju preslaba prometna sredstva, je jalov, ko pa prihajajo društveniki iz nekaterih šol ob periferiji okraja skoraj redno k vsakemu zborovanju, medtem, ko skoraj redno pogrešamo učiteljsko z bližnjih šol ob železnici.

Da bi i nekaj mladenčev pridobili, smo prirejali predavanja iz raznih strok, a bilo je skoraj vedno brez uspeha. Tokrat je po rešitvi raznih društvenih zadev predaval eden izmed najboljših govornikov učiteljskega v okraju, tov. nadučitelj Miha Vauhnik od Sv. Marka. Izbral si je času primerno temo. „Koroška ljudskošolska reforma in štajersko slovensko učiteljsko“.

Po uvodnih stavkih o splošni potrebi ljudskošolske reforme je razpravljal, da omenjena reforma zahteva šestletno šolsko obveznost po 7. starostnem letu in 4letni nadaljevalni pouk po 2 uri na teden.

Igrice, ki zajemajo snov iz otroškega življenja, oziroma ki se naslanjajo na opazovanje vsakodnevnih otroških iger, so te-le:

„Darežljivi otroci“ (I. dej.), „Bratovska ljubezen“ (I. dej.), „Zapeljivec“ (I. dej.), „Kaznovani šaljivec“ (I. dej.), „Lepota slepi“ (II. dej.), „Čista vest“ (I. dej.), „Lažniva Milena“ (II. dej.).

Najbolja med temi, in bodi tudi takoj rečeno, najboljša med vsemi je „Čista vest“. Ta živahna igrice bo dosegla na odru gotovo popoln uspeh. Snov igrice je posneta po otroških igrah. Otrokom, osobito deklicam, ki tako rade med seboj trgujejo in „kupujejo“, če imajo le eno jabolko v žepu, bo ta igrice neprimerno ugaljala. Da je „Tona“ sklepno res malce preradodarna, navsezadnje ne bomo zamerili dobri branjevki; drugih napak pa igra nima.

Manj naravno, celo prisiljeno pa se razvija „Lepota slepi“. Igra je preširoko razpredena in prenasršena moralizirajočih izrekov. To snov, povzeto tudi iz dekliskih dnevnih iger,

To reformo so sprejele vse stranke koroškega dež. zbora z radostjo.

Govornik je navedel vrline in slabe strani te reforme ter je naposled učiteljsvo pozviljal, naj se nikdar ne protivi sličnim reformam na Štajerskem, ki pridejo prejalšeje na vrsto, marveč naj bo pripravljeni!

Naš šolski zakon je pa dandanes že tako stara razvalina, da se več ne izplača ga popravljati. Boljše bo, da se nadomesti s popolnoma novim, času primernim zakonom. Da se pa bo ta boljše izvrševal kakor dosedanj, je neobhodno potrebno, da se ljudska šola poddrži.

Dolgotrajno ploskanje je pokazalo, da je tov. Vauhnik tudi sedaj svoje predavanje prav dobro pogodil.

Ko se mu je predsednik zahvalil na izbornem referatu, se je še sklenilo zborovati v prihodnjici 9. februarja in naprositi kakega strokovnjaka za predavanje iz ene kmetijskih strok.

Tovariši in tovarišice vabimo ob tej priliki, naj se v novem društvenem letu tesneje poprimajo svoje stanovske organizacije, ki ima namen:

1. pospeševati koristi narodne šole in njenih učiteljev;
2. vzajemno vsestransko pedagoško in didaktično izobraževanje učiteljskega v korist narodne šole in odgoje mladine.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo je imelo odborovo sejo v nedeljo, dne 4. t. m., v gornjegrajski šoli. Odbor, izvoljen na zadnjem občnem zboru dne 6. nov. t. l. v Bočni, se je konstituiral pri tej odborovi seji: predsednik Ivan Kele, namestnik Ivan Terčak, tajnik Josip Korban, blagajnik Ivan Burdian, odbornika Ig. Šijanec in Branko Zemljich (pevovodja).

Nadalje se je obravnavala zadeva „Steierm. Lehrerbunda“ o prizivu, naj deluje društvo in njegovi člani proti obstrukciji v dež. zboru itd. Ker sedaj pozimi pri nas ne kaže sklicavati društvenega zborovanja, je odbor vso zadevo za nas uredil in soglasno sklenil:

Gornjegrajsko učit. društvo je z ozirom na poziv „St. Lehrerbunda“, naj deluje slovensko štajersko učiteljsvo na shodih itd. proti obstrukciji slovenskih poslancev v Gradcu, na istem stališču kot je „Zveza“. Sploh je to celokupna učiteljska stvar, o kateri ima „Zveza“ slov. učiteljev in učiteljic na Štajerskem“ dajati direktivo.

Pravilno pa tudi ni, da pošilja „Steierm. Lehrerbund“ naravnost posameznim učiteljskim društvom pozive in enake stvari; zakaj posamezna učit. društva in „Lehrerbund“ nimajo direktnega stika, ampak le potem „Zveze“ ali „Verbanda“.

Z ogorčenostjo pa zgražamo nad podlim svmnitčenjem slovenskih mladeničev v znanem letaku in se čudimo vodstvu „Lehrerbunda“, da se sploh osmeli slovenskim učiteljskim društvom pošiljati naša narodna čuvstva tako žalče letake.

Pozivljamo „Zvezo“, da uredi vso afero. — Ta sklep se sklene objaviti v listih, v prvi vrsti pa „Zvezi“.

Razpravljali smo nato še o več zadevah lokalnega pomena, nakar je predsednik zaključil odborovo sejo.

Slovenjgraško učit. društvo je zborovalo dne 1. decembra v Slovenjgradu ob prav obilni udeležbi. Pretežna večina našega učiteljskega ve čeniti organizacijo, v kateri je naš up in naš spas, zato pa nji v korist drage volje žrtvuje denar, čas in trud.

Pozdravili smo v svoji sredini dva gosta: gđ. Smid iz St. Janja in tov. Peska, vrlega borilca za ugled in kruh učiteljski. V svojem govoru nas je tov. Pesek — sedaj višji nadzornik „Prve češke“ — informiral o delovanju te zavarovalnice za življenje. — Ker navedena zavarovalnica upošteva nas in našo organizacijo, prisodeč ji letni dohodek, jo simpatično pozdravljamo ter jo bomo upoštevali pri vsaki nudiči se priliki tudi mi. — Oglasili so se tudi nekateri tovariši za zastopnike te zavarovalnice, pa ne iz sebičnih razlogov, ampak z narodno-socialnega stališča našega ljudstva. —

bi pisateljica lahko boljše in z več humorjem obdelala.

„Darežljive otroke“ pokvari njihova lastna „mat“ z zlato veržico in krono. „Bratovska ljubezen“ pa istotako nesrečna „teta“ s svojimi kronami. Snov v „Kaznovanem šaljivcu“ se mi zdi pretirana, tudi se ta igra vrši prisiljeno. „Zapeljivcu“ vobče ni kaj prigovarjati. „Lažniva Milena“ šiba materinsko slepo ljubezen precej spretno. Jaz si je pa drugače ne morem misliti na odru, nego da vloge staršev prevzamejo res odrasli. Med preprostim ljudstvom bi imela velik vpliv, morda večji nego kakšno obširnejše delo, ker je krajša preprostejša (in „dobrih naukov“ ima ravno dovolj) od sličnih iger.

Na tuje motive se naslanjajo igrice „Pepelka“ (IV. dej.), „Snegulčica“ (II. dej.) in „Jagode“ (I. dej.) Mislim, da ne bom izgrešil mnogo, če trdim, da je pisateljica podala par prizorov iz „Snegulčice“ in „Pepelke“ v domači obleki le z namencm, da bi tudi otroci na deželi užili čar teh bajk. Pri tem je gotovo

Podal nam je tov. Pesek tudi informacije o snujoci se „Zadrugi“, katero krepko hčerko zdrave organizacije prav toplo pozdravljamo in k pristopu nujno vabimo.

V zadevi znanega operata „Lehrerbundovega“ stojimo na stališču, da stori „Zveza“ vse potrebne korake in varuje svojo avtoriteto napram „Bundu“, ki hoče vladati preko njene glave.

Izražamo naddlje svojo ogorčenost, da se je „Bund“ drznil na nevalifikovan način žaliti naš mladinski naraščaj.

Nadalje smo sklenili, da se otroci iz tujih šolskih okolišev sprejemajo le z dovoljenjem pristojnega šolskega voditelja. A.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodonošno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca novembra K 322.018.18.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 30 h v post-nih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2 2.—1/2 3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Književnost in umetnost.

Slovenski kmečki koledar za l. 1911. Uredil Vekoslav Spindler. Izdala in založila Narodna založba v Celju. Cena 1 K, po pošti 1.20 K.

Ta lepi koledar, ki prinaša tudi zanimive ilustracije, ima to vsebino.

Kalendarij. — Poštne določbe. — Lestvice in tabele. — Denar. — Rodopis cesarske rodovine. — Drugi evropski vladarji. — Sejmi. — Lovski časi. — Lestvica za konvenčnijski denar. — Koledar nosečnosti. — Vino in voda. — Pesem. Janko Leban. — Za smeh in kratak čas. — Županova hči. Povest. Fedor Gradšnik. — Kako je Kajžek morje videl. Povest. F. Plemič. — Tepec Pavle. Povest. Josip Premk. — Kosova Lenčka. Povest. Cvetko Golar. — V jeseni. Črtica. Stanka Svetina. — Požar. Pesem. Petruška. — Romarica. Pesem. Ksenij Verin. — Cesar Jožef II. Pesem. Janko Leban. — Za smeh in kratak čas. — Oče Matijevec in davki. R. Vivot. — Kmet, spoštuj svojega soseda! Vičanski Škerlec. — Trakulje. M. V. Brezovnik. — Slovenska kmetijska šola v St. Jurju ob juž. žel. A. — Kratka zgodovina. B. — Uredba šole, stavbe itd. Ivan Belle. — Ob potoku. Idila. Slika. — Sad-jerejci in dendrin. I. N. — Oskrba travnikov. Fr. Goričan. — Nekaj o porabi umetnih gnojil. Fr. Mulec. — Ali se izplača kupovanje umetnih gnojil. Vičanski Škerlec. — Krvna uš. R. M. — Karbolinje in zajec. B. M. — Pogled na polje pri Petrovčah v Savinski dolini. Slika. — Leto 1910. — Spomenik Krištofa Kolumba v Genovi. Slika. — Bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu na Dolenjskem. Slika. — Škofja Loka na Gorenjskem. Slika. — Kmetijski zapiski. — Vsebinske. — Inserati.

Kakor je videti: bogata vsebina priznanih pisateljev in pesnikov. Priporočamo!

Gasilski koledar za leto 1911. Prav praktično urejen, ki podaja poleg vpogleda v organizacijo gasilskih društev, tudi res praktična in za mnoge slučaje prepotrebna navodila za poslovanje gasilskih društev v posameznih slučajih. Ni brezpomembnega balasta v koledarju in tudi sestavki v njem niso le prazno besedičenje. „Zakaj so vaje gasilcev potrebne in kako naj se vrše“, ter „Šola in gasilstvo“, na kateri poslednji sestavek posebno opozarjamo tov. učitelje, ki se vnmajajo za gasilstvo. Kaj lahko stori šola v prid gasilstvu — in to bila skoro nje naloga, ker če se kje pospešuje obči blagor, bi se ga tu in s tem! Koledar pri-

upoštevala uboštvo vaških „odrov“ ter podala to, kar se more v takih razmerah zahtevati od „režije“ vaškega odra, t. j. vsaj nekaj, če ne gre vse! Namen je pohvale vreden. Sveda škoduje to delu posebno v umetniškem pogledu. Pri uprizoritvi „Snegulčice“ pa naj se odpravi sledeče protislovje v igri:

Na str. 26. se Snegulčica z a č u d i, k o d o z n a, da kraljica ni njena prava mati, temveč mačeha. Na str. 28. pa se kar naenkrat prav dobro spominja prave matere, ki jo je učila celo pesmi!

„Jagode“ — stara snov slabo dramati-zovana. Na odru samo beganje nastopujočih oseb.

Slednji dve igri „Človeški poklic“ (4. dej.) in „Jankovo življenje“ (III. dej.) sodita že po svoji tendenci v penzionat. Mogoče sta bili tudi spisani za oder kakšnega zavoda. Za ljudskošolsko mladino nista. Dolgovezne razprave pet-najstletnih dekleta o življenjskem poklicu so skrajno brezokusne in dolgočasne.

naša tudi sliko in življenjepis ces. svet. Karla Vozaba, predsednika „Slov. gas. org.“ in Ludovika Strielja, načelnika ljubljanskega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva. Stavil ga je tov. Fr. Ks. Trošt, ki je zvezni tajnik. Cena 50 vin. Čisti dohodek je namenjen „Ces. Fr. J. I. jubilejni ustanovi“ za v službi ponesrečene gasilce, oziroma njihove vdove in sirote. Naroča se: Fr. Ks. Trošt, zvezni tajnik. Ig pod Ljubljano. — Koledarček je natisnila „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani in je prav lično opremljen.

Obrambni vestnik.

* „Zdromite se zaspanci, se kukav'ca glasi“ po klerikalni „Straži“ v Mariboru dne 25. novembra 1910 kot klic onim učiteljem in učiteljicam, ki so se vpregli v klerikalni politiški jarem in slepo drve za najbolj zvitimi nasprotniki šole in učiteljskega stanu. Kdor je izobražen in pošten, ta sploh ne more biti klerikalec! Klerikalec postane samo puhloglav-vec, ki za skledo leče proda svoje mladostno prepričanje in napredno mišljenje in kot politiški kameleon postane strasten tercial. Takim zasleplencem učiteljskega stanu kliče „Straža“: „Zdromite se vendar enkrat, zaspanci, in pregledite na sosedne dežele, kaj vse počne-njajo klerikalni prijatelji šole in učiteljskega!“ Pa tudi doma na Štajerskem imamo zgledov dovolj, kam hočejo dovesti našo šolo klerikalni politiki! — V šoštanjskem šolskem okraju slušbuje kot pomožni učitelj neki Anton Šorn. Kakšen značaj je prečastiti pomožni učitelj? V časnikih z dne 11. decembra 1910 beremo sledeče: „Orožniki so tega fajmoštra, kateheta in pomožnega učitelja na šoli v Beli vodi Antona Šorna odgnali in okrožni sodniji v Celju oddali. Pobožni gospod, ki je imel vedno toliko proti naprednjakom govoriti, uganjal je never-jetne svinjarije, ki se jih kaznuje po § 129. b kazenske postare.“ — Takšna je morala tistih klerikalec, ki v svoji politiški zagrizenosti po-zabijo na prave nauke krščanstva. Nečistniki in pijanci, ven iz šole! V šolskem okraju Slo-venji Gradec je neki pomožni učitelj brez zre-lostnega in usposobnostnega izpričevala, naj-hujši klerikalec, obenem tudi šnopsar. In tak naj bo vzgojitelj mladine, ki med učnim časom in odmorom celo šolarje pošilja po žganje v bližnjo klerikalno krmo! § 107. dokončnega šolskega in učnega reda pa določuje: „Osebe, ki se ne morejo izkazati niti z izpričevalom zrelosti, niti z izpričevalom učne usposobljenosti, se ne smejo uporabljati na javnih ljudskih šolah.“ — Gospod c. kr. okrajni šolski nad-zornik Alojzij Schechel se pa tem potem prosi, da vzame brezovo metlo v roke in očedi Av-gijev hlev na njegovemu nadzorstvu izročenih slovenskih šolah, ker ima na razpolago dosti mladih in starejših učnih oseb, ki so že davno napravile sposobnostni izpit in ki bi v smislu zakona pristojale na voditeljska mesta. Proč torej s pomožnimi učitelji brez izpričeval, po-sebno s takimi, ki pohujšujejo mladino in so v nečast in sramoto učiteljskega stanu! — Zdromite se torej, zaspanci, se kukav'ca v „Straži“ glasi!

Kranjske vesti.

—r— **Popolnoma res!** Sobotni „Slo-venec“ piše v uvodnem članku: „Je precej učiteljev v Zavezi, ki so resno prepričani, da jim nihče drugi ne izboljša plač, kakor idrijski deželni poslanec s svojimi fulminantnimi go-vo-ri.“ — Res je, da tega ne bo storil posl. Gangl, ki je tudi navedel v po-kritje regulacije kulturni davek v znesku enega milijona kron, kolikor bi znašala temeljita regulacija učiteljskih plač, a katerega davka bi ne čutil nihče drugi nego velika industrijska podjetja, denarni zavodi in kapitalisti, ampak to bosta storila učitelja-poslanca Jaklič in Ravnikar s svojim glasovanjem — proti povišanju! Tako je in nič drugače!

„Jankovemu življenju“ ne manjka roman-tike ali kupčija z otrokom (I. dej. 2. priz.) je skrajno oduren prizor. Tudi „brezbožni“ Janko časih res pametnejše govori nego vsi drugi grofiči in baroniči. Deček, ki v samostanskem zavodu skrivoma bere „prepovedane“ knjige, ni ravno najslabši. Ali kakor že rečeno, te dve igri ne sodita v zbirko, zato nočem izgubljamti nadaljnjih besed o njih.

Posamezne igrice so prepletene s pesem-cami, pri manj znanih je podan napev, kar je naravno, saj tudi otroci svoje igre spremljajo s petjem. Pogrešam pa pri napevih ime skla-datelja.

Igricam se pozna, da so pisane v raznih dobah, za razne prilike, odre in okuse. Nade-jati pa se je, da nam pisateljica prihodnjici poda nekaj bolj enotnega toliko v umetniškem pogledu, kolikor v načelih moderne pedagogike. Sposobnosti ji v to ne bomo nikakor odrekli.

Ferdo Plemič.

—r— **Prijatelj učiteljstva.** Nekje na Dolenjskem je naročil tovariš T. drv za kurjavo od preprostega kmeta, pišoče mu, da mu pošlje denar za dva v dveh rokih, ker smo „kranjski učitelji tako sijajno plačani od dežele, naše ljube domovine, da ne zmore niti najbolj situirani učitelji naenkrat tolike vsote.“ — Tovariš T. je dobil od dotičnega kmeta tak-le odgovor: „Na Vašo cenjeno dopisnico vljudo odgovarjam, da Vaši zahtevi od srca popolnoma ugodim iz tega razloga, ker sem bil in vedno ostanem čim najbolj mogoče učiteljstvu na roko. Vedno sem rekel in tudi danes pri tem ostajam, da mi je v moči, šel bi od finance do najvišjega činovnika, pa bi mu od plače pritrgal vsakemu poedincu pa bi nagradil učiteljstvo. Lahko je sodniku soditi človeka samo kadar je polnoleten, lahko je župniku pridigati, ko je najprej učitelj z njim imel posla. A kaj vzdrži in mora prenesti siromašni učitelj? A kakšna je njegova plača? Sprejmite pozdrav od M. Milakoviča.“ — Original tega pisma, ki je glavna priča zlatega srca preprostega človeka, skrbno hranimo v dokaz, kako laže klerikalno časopisje, ki trdi, da nima učiteljstvo med ljudstvom prijatelja!

—r— **Nov nadzornik.** Gospod Martin Humek je dobil ob deželne odbora naročila, naj nadzoruje v deželi po ljudskih šolah pouk v kmetijstvu, šolske vrtove in drevesnice. — Kdor si ogleda Črnogojev, Žirovnikov, Lunakov itd. šolski vrt, se utegne marsikaj koristnega naučiti.

—r— **Prvi roditeljski sestanek** se je vršil dne 11. decembra v Preserju pri Ljubljani. — Soba prvega razreda je bila nabito polna ljudi; tudi g. župnik se je udeležil tega sestanka. Roditeljski sestanek je otvoril tovariš nadučitelj Avgust Korbar; pozdravil je presrečno narvoče roditelje in poudarjal važnost teh sestankov. Nato je seznanil govornik roditelje s šolskimi zakoni in govoril lepe besede o vzgoji otrok. Posebno je poudarjal, da morata hoditi šola in dom roka v roki, če hočemo imeti dobro vzgojene otroke; zakaj ni potrebno otrok samo učiti, ampak tudi vzgajati. — Roditelji so z zanimanjem in z največjo pozornostjo poslušali lepe besede tovariša Korbarja ter ga ob koncu njegovega govora navdušeno zahvaljevali za njegove dobre nauke. — Na občo željo roditeljev bomo odslej prirejali večkrat roditeljske sestanke.

—r— **C. kr. deželni šolski svet** je pred kratkim razdelil nagrade za pouk o kmetijstvu na ljudskih šolah na Kranjskem v skupnem znesku 4599 K. Učiteljstvo v posameznih okrajih je dobilo: Postojnski šolski okraj 587 K, Kočevski 418 K, Krški 670 K, Kranjski 205 K, mesto Ljubljana 50 K, Ljubljanska okolica 285 K, Litijški 395 K, Logaški 600 K, Radovljški 280 K, Novomeški 320 K, Kamniški 225 K in Črnomaljski okraj 365 K.

—r— **Nadučitelj** v Preski pri Medvodah, tov. Iv. Kiferle, ima dopust in je od 1. septembra t. l. v službi na trirazredni šoli pri Salezijancih na Rakovniku v Ljubljani. — Njegova soproga, g. Milena Kiferletova, učiteljica ženskih ročnih del, ki je priredila, založila in izdala „Slovensko abecedo za ž. r. dela“, katero je odobril c. kr. dež. šolski svet, se je preselila iz Medvod v Ljubljano. Stanuje na Dolenjski cesti št. 21 (pri Dolenjski mitnici).

—r— **Iz deželnega šolskega sveta.** Imenovani so: Karel Blažič za Osviče; Ana Vavken za Cerklje; Viljem Rožič za Šmartno v Tuh. dolini; Viljemina Beniger za Ribnico; Anton Drašček (nadučitelj) za Zalog; Izabela pl. Födransperg tudi za Zalog; Anton Kadunc za Dobravo pri Kropi; Marija Germek za Krašno. Službi na Koprivniku in na Gori se zasedaj ne zasedeta. V Zapotoku se ustanovi enorazrednica, v Borovnici se razširi štirirazrednica v petrazrednico, šola v Dobu pa na trirazrednico. Za Vrhniko se sistemizujeta dve novi učni mesti. Učitelju Štupici v Dražgošah se da ukor zaradi nekega političnega shoda. Ne prestavi se pa, kakor je bila želja klerikalne stranke v Selcah. Učiteljica Kramberger-Schott v Litiji, se začasno upokoji. S 1. januarjem 1911 se pomaknejo v višji plačilni razred: I. V prvi plačilni razred: Avgusta Klančar, Ivan Wittreich, Jakob Furlan, Miha Kos, Ivan Marn, Franja Jugovic, Fran Trost, Josip Bregar, Jakob Zebre, Marija Scherz, Julija Borovsky, Andrej Perne, Emilija Gerkman, Gustav Spetzler, Ivan Wresitz, Anton Skala, Štefan Jelenec, Alojzij Kecelj, Katarina Drol, Ignacij Tramte, Karel Benedik, Ivan Pipan, Miha Bergant, Ivan Kalan, Ana Romih-Schmidinger, Tomaž Petrovec in Franja Stepišchnegg-Schetina. II. V drugi plačilni razred: Avgust Korbar, Pavla Götzl, Marija Mlakar, Josip Križnar, Anton Arko, Anton Kadunc, Bibiana Bisail, Pavel Gorup, Ana Moos, Karel Wider, Valentin Sandar, Antonija Bött, Ana Petrovičič, Ivana Zupanc-Bregar, Ivan Cerar, Ivan Zupan, Ernestina Oman-Ihan, Martin Humek, Ana Zevnik, Edvard Vohine, Josip Pavčič, Srečko Nagu, Lavrencij Perko, Fran Štefančič, Fort. Lužar, Ivan Petrič, Tezija Škulj, Rihard Megušar, Ferdo Wigele, Apolonija Dolinšek, Ivan Šega, Hedvika Malovrh, Albina Sark, Amalija Tomc. — III. V tretji plačilni razred: Fran Grum, Marija Odlasek, Leopoldina Rant, Marija Levec, Karel Gorišek, Matija Pelko, Štefanija Kokali, Marija Močnik, Valentin Clemente, Anton Kadunc, Josipina Primožič, Josip Bernot, Viktor Gerčar, Matilda Poženel, Ludmila

Mazgon, Josip Primožič, Emil Schiffer, Albina Kocjančič-Azman, Anton Drašček, Ana Dragatin, Ivan Blagajne, Ivan Paternoster, Fran Silvester, Marija Uršič, Marija Stare, Emilija Aschmann, Hermina Sirk, Hedvika Schott, Marija Krall, Ivan Čepon, Angela Janša, Marija Petteros, Ivan Bezeljak, Amalija Jeglič, Friderika Kalmus, Amalija Vardjan, Ana de Toni, Marija pl. Kleinmayer, Avrelia Vrezec, Katarina Šušelj, Angela Trost, Fran Jaklič, Melhior Dolenc, Marija Novak, Alojzija Bernik, Franc Musar, Jera Bizjak, Ottilija Jug, Angela Petrič, Marija Palme, Ema Pleško, Lujiza Trampuš, Avgusta Erbežnik, Josip Verbič, Karel Gregorec, Ivan Golob, Matija Brezovar, Marija Pezdir, Matilda Blagajne-Gorišek, Marija Znanec in Ivana Lampe.

Štajerske vesti.

—s— **Moške besede!** Štajerski tovariš, v boju za pravico osivel učitelj, nam piše: „Trd je boj, ki ga bijemo na vseh etah proti klerikalni sili, pa ne vdajmo se! Zmaga bo gotovo naša! Bratski srčen pozdrav Tebi in vsem pogumnim bratom in sestram v našem sedaj zaničevanem in zatiranem stanu! Neizprosni boj zvitim in potuhnjenim klerikalcem, politikujočim njihovim podrepanikom iz učiteljskega stanu v blačah in hrilih!“

—s— **Mariborsko samostansko deklško šolo** so, kakor poroča „Marb. Zeit.“, zaradi škrlatice zaprli.

Splošni vestnik.

Razingerjev častni večer. Anton Razinger, učitelj na II. mestni šoli je praznoval te dni 60letnico svojega rojstva. To priliko je porabila Glasbena Matica ter mu je priredila za njegove velike zasluge, ki jih ima kot pevec za ta zavod, prav lepo vzpeli častni večer, pri katerem sta nastopila pevski zbor in Slovenska filharmonija. V znešenih besedah so slavili Razingerja — pevača in učitelja gg. dr. Vl. Ravnihar, dr. J. Žirovnik, prof. Hubad, prof. Reisner in učitelj Andrej Rapč. Za zasluge in v znak hvalečnosti je poklonil pevski zbor slavljencu dragocen zlat prstan z briljanti v dar. Vrlemu tovarišu tudi mi kličemo: Se mnogo let!

Kranjska okrajna učiteljska društva prosimo, da plačajo letnino (3 K) Slovenskemu deželnemu učiteljskemu društvu.

Učiteljstvo, pozor! Naš tovariš Fran Kocbek, nadučitelj v Gornjem gradu na Štajerskem, je izdal prav lično in praktično urejen Planinski Koledar za l. 1910. Poročali smo že svoječasno o njem. Ostalo pa je še precej izvodov nerazprodanih, in se je tovariš Kocbek namenil prodati jih svojim kolegom po jako znižani ceni, namreč po 60 vin. vezan komad. Kdor jih naroči 10, dobi enega po vrhu. Iz bogate vsebine navedimo: Dr. Demšar, Profilaksa bolezni na gorah in njihovo zdravljenje. — Vremenska napoved. — Turistova oprava. — Seznan reči, ki so turistu potrebne. — Znamenja v sili. — Slov. planinsko društvo in njega organizacija. — Druga pl. društva. — Seznan plan. koč in zavetišč (28 strani. Pri vsaki koči: leža, razdelitev, oskrba, dohodi t. d.). — Seznan markiranih potov. — Seznan slov. hotelov in gostilnic. — Razne tabele. — Vozni red železnice in pošt i. t. d. — Že vezava stane toliko kot se zahteva za knjigo. Vsebinska je torej zastoj. Tovariši poslužite se redke prilike in kupite koledar za sebe in svojece, razpečavajte ga pa tudi v krogu znancev! Naročajte pa nujno, dokler je še zaloga. — Za dijake je istako znižana cena. Denar se naj pošlje pri manjšem naročilu v znamkah.

Iz uredništva. V „Narodnem Dnevniku“ (št. 272.) priobčuje tov. A. Pesek odgovor našemu listu na članek o taktiki učiteljske gospodarske osamosvojitve. Koncem članka prosimo naše uredništvo, naj ponatisne ta članek. Ta prošnja bi bila odveč, ko bi rokopis prišel v prave roke, t. j. v uredništvo „U. T.“, kakor je to storil g. M. Stibler s svojim člankom, ki smo ga brez ugovora priobčili, poudarjajoč, da je celo koristno, ako o tako važnem vprašanju čujemo drugo mnenje. Tov. Pesek pa je krenil od razgovora v domači hiši v široko javnost, kakor da bi bil „N. D.“ učiteljstvu bližji nego mu je „U. T.“ — Tudi „Straža“ že vriska, da se je polemika zanesla v „N. D.“ Zato pa bomo mi s polemiko prenehali, ker nam to veleva položaj, ker so se v polemiko pritegnili — ne po naši krivdi! — tudi druga vprašanja in ker je sedaj samo še Zaveza tisti forum, kjer se naj to poravnava. Nam je žal, da so zadevo pograbili drugi listi, ko je vendar vsakomur prostor na razpolago v stanovskem glasilu. Mi smo povedali svoje, drugi svoje. Mogoče pa ni, da bi tisoč ljudi v vsakem primeru mislilo z eno glavo. Ako je kaj krivde na nas, zahtevamo, da nas sodijo in obsodijo! Ampak javnost, ki ne pozna našega notranjega razvoja, ki ne pozna naših poštenih namenov, ne bodi naš sodnik, preden ne pade kocka v naši organizaciji sami! Poudarjamo, da nismo po svojem prepričanju hotoma storili nikomur krivice. Svoje mnenje pa menda vendar smemo izraziti tudi mi, to

tembolj, ako zopet danes izjavljamo, da prevzemamo za vse odgovornost nase in naglašamo, da ni treba gledati tega vprašanja nikjer iskati krivcev nego pri nas. Naša organizacija nesme trpeti! Posledice, ki naj bi eventualno nastale, trpimo rajši mi. V prihodnji številki ustremo želji tov. Peska — potem pa konec polemike z naše strani! Na Zavezini skupščini nas pokličite na odgovor in nas, če hočete, obglavite: vedno in vsakomur nasproti hočemo zagovarjati vsa svoja dejanja! Opravičevati se nam pač ne treba, ker je vest čista! Za uredništvo „U. T.“: E. Gangl.

V pojasnilo. V slednjem „U. T.“ čitam listek o L. N. Tolstem, ki je podpisan z moj imenom. Izjavljam, da tega listka nisem ne spisal, niti podpisal niti odposlal. Pač pa je ta listek ponatisk nekega uvodnega članka v „Edinosti“ z dne 21. novembra t. l., ki je podpisan s šifro F. P. Ali tudi ta članek ni moje delo. Sploh se poslužujem šifre F. Pl. Toliko, da ne bi me kdo dolžil, da se hočem na drzen način šopiriti s tujim perjem. Sl. uredništvo „U. T.“ pa bo itak samo znalo pojasniti ta čuden slučaj. — Trst, 28. novembra 1910. — Ferdo Plemič. — Op. uredništva: To neprimliko, ki nam je iskreno žal, smo pojasnili tov. Plemiču. S tem je, upamo, zadeva poravnana med nami in cenjenim sotrudnikom. Za javnost pa nima pomena.

Primerno božično darilo za našo deco so Gangl-Rape-Slapšakovi mladinski spisi, ki jih je založilo Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta, po kroni lično v platno vezana knjiga. Naročajo se v Učiteljski tiskarni. Sezite po njih!

Osobna vest. Tov. Teodor Betriani, učitelj v Ribnici, je imenovan učiteljem slovenščine na c. kr. deški šoli v Trstu. Čestitamo!

Stara pesem. Kranjski deželni odbor je odklonil prošnjo mestnega šolskega sveta za povišanje stanarine mestnemu učiteljstvu.

„Slovenski učitelj“ se od tistega dne, ko je bil njegov urednik, katehet A. Čadež, pomaknjen extra statum v prvi plačilni razred, nič več ne poteza za izboljšanje učiteljskega gmotnega stanja, zato pa toliko bolj zabavlja na „liberalno“ učiteljstvo ter seje razdor med slovenskim učiteljstvom. To je pa tudi prva in zadnja točka njegovega programa.

Prošnja. Naročila na „Zbirko“ mojih cerkvenih-skladeb naj se ne naslavlja na me, ker nimam založnik, marveč na „Katoliško Bukvarno“ v Ljubljani.

Janko Leban.

Tov. Anton Leban. V položaju smo, da poročamo, da se je bolezen tov. Antona Lebana, nadučitelja v Komnu, preokrenila na bolje.

Umrla je dne 4. t. m. gospa Alojzija Jenkova, soproga tovariša Mateja Jenka, nadučitelja na Mirni, stara 32 let. Naše sožalje!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1434. **Kranjsko.** 1—1
Na štirirazredni ljudski šoli na Koroški Beli se iznova razpisuje 4. učno mesto z zakonitimi prejemki v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje je predpisanim potom semkaj vložiti do 31. decembra 1910.

Prednost imajo moški prosilci.
Na prošnje, vložene že pri prejšnjem razpisu natečaja, se bo oziralo tudi zdaj.

Prosilci, ki v kranjski učiteljski službi še niso stalno nameščeni morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da so telesno popolnoma sposobni za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici, dne 30. novembra 1910.

Št. 544. **Štajersko.** 1—1
Na petrazredni, v II. plačilnem razredu stoječi ljudski šoli pri Kapeli, šolski okraj Gornja Radgona, namestita se stalno dve učiteljski službi (mesto učitelja in učiteljice).

Obeh deželnih jezikov popolnoma zmožni prosilci, oziroma prosilke za ti mesti naj vložijo svoja z zrelostnim izpričevalom o učiteljski sposobnosti ter z dokazom avstrijskega državljanstva opremljene prošnje predpisanim službenim potom do 20. januarja 1911 pri krajnem šolskem svetu pri Kapeli, pošta Radenci.

Okrajni šolski svet Gornja Radgona, dne 7. decembra 1910.

Predsednik: Bouvard.

Št. 548. 1—1

Na šestrazredni, s prov. paralelko k 6. razredu, v II. plačilnem razredu stoječi ljudski šoli pri Svetem Petru pri Radgoni (Gornja Radgona), šolski okraj Gornja Radgona, namesti se stalno služba učiteljice.

Obeh deželnih jezikov popolnoma zmožne prosilke za to mesto naj vložijo svoje z zrelostnim izpričevalom, z izpričevalom o učiteljski sposobnosti ter z dokazom avstrijskega državljanstva opremljene prošnje predpisanim službenim potom do 20. januarja 1911 pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Petru blizu Radgone, pošta Radgona.

Okrajni šolski svet Gornja Radgona, dne 11. decembra 1910.

Predsednik: Bouvard m. p.

Št. 573.

1—1

V šolskem okraju Ljutomer se namestita stalno naslednji učiteljski službi:

1. na petrazredni, v II. plačilnem razredu stoječi ljudski šoli pri Sv. Križu blizu Ljutomera služba učitelja, oziroma učiteljice,

2. na petrazredni, v II. plačilnem razredu stoječi Franc Jožefovi deklški ljudski šoli Ljutomer okolica, služba učiteljice.

Obeh deželnih jezikov popolnoma zmožni prosilci, oziroma prosilke za eno teh mest naj vložijo svoje z zrelostnim izpričevalom, z izpričevalom o učiteljski sposobnosti ter z dokazom avstrijskega državljanstva opremljene prošnje predpisanim službenim potom do 20. januarja 1911 pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet Ljutomer, dne 10. decembra 1910.

Predsednik: Bouvard m. p.

Svarilo!

Koder se prodajajo ponaredbe, naročite

naravnost od izdelovalnice pod naslovom:

„FLORIAN“, Ljubljana.

51—49

Ljudska kakovost

liter K 2-40

Kabinetna kakovost

4-80

Postavno varovano.

Beleške iz fizike in kemije.

Učencem ljudskih šol v ponavljanje učne snovi iz prirodoslovja sestavi.

Josip Mešiček, nadučitelj v Sevnici.

Cena knjižici 40 vin.

Naroča se pri „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani

Cene knjige

nemške in slovenske, metodiške, pedagoške, znanstvene in druge vsebine proda

J. Kovačič,

p. Sv. Vid v Junski dolini. (Koroško.)

Našim rodbinam

priporočamo 52—31

Kolinsko cikorijo

Zagrebski **Franeck** priporočujemo kot najboljši pridatek za kavo!

Modistinja

Minka Horvat

priporoča ravno došlo **veliko izbiro športnih kap, klobukov, praznih oblik in vse potrebščine za modiste** 44-41 stinje po najnižji ceni.

Sv. Jakoba trg. Bahovčeva hiša.

Fr. Burger

Spodnja Šiška pri Ljubljani
paretovarna lesnih izdelkov in vseh
v mizarsko stroko spadajočih del.

Specialnost: 26-18

Šolske klopi

najnovejših modelov in vse druge šolske
oprave.

Izvršitev solidna, vestna in natančna. Cene nizke.

Odlikovana 38-36

Prva kranjska tvornica klavirjev

Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 5 blizu Gradišča

Rudolf A. Warbinek

priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja solidno narejene
pianine, klavirje in harmonije tudi samoljalne
za gotov denar, na delna odplačila ali naposodo.

Poprave in uglaševanja se izvršujejo točno in najceneje.

Največja tvornica na jugu Avstrije.

Jamstvo 6 let. Eksport v vse dežele.

J. Jax

Ljubljana

Dunajska cesta

**Šivalni stroji,
kolesa in
pisalni stroji.**

46-44

Svarilo!

Kdor hoče kupiti šivalni stroj, naj se ne da
vplivati po oznanilih, ki imajo namen, pod
izrabo imena 24-22

Singer

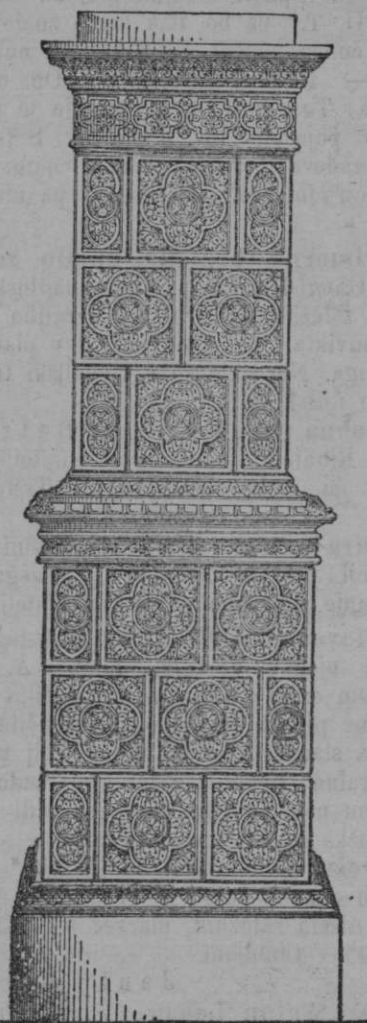
prodajati rabljene stroje, ali pa take, zastarelega
sistema. Opozarjamo na to, da se naši šivalni
stroji ne oddajajo prekupovalcem, temveč se v
lastnih prodajalnah prodajajo direktno občinstvu.

Le v prodajalnah, ki
imajo takele izobeske,
se dobe originalni Sin-
gerjevi šivalni stroji.

Singer Co.

delniška družba šivalnih strojev.
Kočevje, Glavni trg.

Največja in najstarejša tovarna

lončenih pečij in lončenih izdelkov

A. Drelse
Ljubljana

Priporoča se slavnemu občinstvu in ce-
njenemu učiteljstvu v naročilo na
štedilna ognjišča in peči

preprosto in najfineje izvršene v poljub-
nih modernih barvah in vzorcih kar naj-
bolj strokovnjaški, zanesljivo in trpežno
po najnižjih cenah. Zupniščem, samosta-
nom in šolam znaten popust. — Mnogo-
krat odlikovan. — Ilustrovani ceniki so
na razpolago. 46-44

Lak za šolske table

črn in medel

: Olje proti prahu :

priznано najboljšje prodaja

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike! 52-42

**Nizke cene
elegantna oblika
velika trpežnost**

so lastnosti, ki jih ima

! obuvalo !

češke trdke

V. Havel v Blatni

(južno Češko). 52-33

Cenik, v katerem je navedeno podrobno na-
vodilo za jemanje mere, pošljem takoj franko.

Definitivnim učiteljem dovoljujem na
... željo male mesečne obroke. ...

Nepriležno blago rad zamenim!

Poprave črevljev se izvršujejo kar naj-
skrbneje.

52-46

Josipina Herrisch

Ljubljana, Jurčičev trg 3

priporoča svojo bogato zalogo čevljev, gamaš
in galoš po najnižji ceni. 26-19

— Zunanja naročila se točno izvršujejo. —

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča slav. šolskim
vodstvom in gg. učiteljem
za izvrševanje vseh v knji-
goveško stroko spadajočih
del. 24-5

Pri večjih naročilih 10% popusta.

Avgust Agnola

Ljubljana, Dunajska cesta 13

priporoča svojo bogato zalogo 52-48
stekla, porcelana, svetilk, okvirov, šip itd.
Tintnike za šolske klopi, kakor tudi aparate
za fizikalne poizkušnje.

Prevzema vsa v to stroko spadajoča dela.

Prva avstro-ogr. c. in kr. priv. ameriška
tovarna Cottage-Organs in
orgelj-harmonijev. 52-34

Najboljše
orgelj-harmonije

obeh sistemov izdeluje
in pošilja najceneje

RUDOLF PAJKR
& Komp.,

Kraljevi gradec št. 133
(Češko).

Zaloge: Dunaj, Praga, Budimpešta.

Harmonije na pendel obeh sistemov in vseh
velikosti, z natančno orgeljsko mersuro za cerkve,
semenišča in kot orglje za vajo.

Pošilja se poštne preste do zadnje že-
lezniške postaje. Gospodom učiteljem visok
rabat. Delna odplačila od 8 K dalje.

Cenovniki gratis in franko.

Modna in športna
trgovina

Svilnato blago, baržuni, pliši in ten-
čice, čipkasto blago, čipke, vložki, svilnate
vezenine, Jabots, fichus, damski ovratniki
in kravate, svilnati in baržunasti trakovi,
pozamentirja, porte, žnore, resice, krepince,
krepi in flori za žalovanje.

Serpe iz svile in čipk.

Oprava za novorojenčke, posteljne podloge
in odeje za vozičke, sukanec za šivanje,
pletenje in vezenje. Dišave, mila in ustna
voda. Narodne vezenine, zastave, trakovi
in znaki i. t. d. 52-47

Perilne, volnene in svilnate

bluze

spodnja krila iz batista, klota, listra in
svile, hišne halje, predpasniki, vse vrste
damskega perila, moderci, pasovi, rokavice,
domači čevlji, galoše, nogavice, solčniki,
dežniki, strikane jope, čepice in gamaše za
šport, žepni robci, kopalno perilo.

Posebni oddelek v I. nadstropju za
damske klobuke, slamnike, oblike in
vse nakitne predmete za klobuke, pajčolani,
kitničarja in delavnica za moderniziranje
klobukov, žalni klobuki vedno na skladišču
i. t. d.

Oddelek za gospode:

Klobuki, cilindri, slamniki, čepice.

Srajce, spodnje hlače, spalne srajce, pred-
prsniki, ovratniki, zapestnice, žepni robci,
nogavice, rokavice, kravate, naramnice,
podveze, dr. Jagrovo zdravstveno perilo,
dežniki, dežni plašči, galoše, gamaše, odeje
za potovanje, palice, ščetke za obleko, lase
in zobe. Za turiste: pelerine, nahrbtnike,
dokolenice, gamaše, plezalni čevlji, palice,
vrvi, cepini, dereze, aluminijeve posode,
thermos. **Potrebščine za sankanje,**
tenis in lovce. — Sokolske potrebščine.

P. MAGDIĆ, LJUBLJANA

Nasproti glavne
pošte.

Nasproti glavne pošte.

Za šolsko mladino

že prispele moderne obleke, površniki, športne suknje in pe-
lerine za dečke, kakor tudi za deklice, najnovejša konfekcija.

Pošilja se tudi na izbiro na deželo. Cene jako nizke.

Angleško skladišče oblek

O. BERNATOVIĆ

52-37

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.